

Uwaga: Liczby $a_0, a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ nie mogą być dowolne o ile z należą do obszaru regularności, bo szereg (9) musi mieć promień zbieżności różny od zera czyli:

$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|}$ musi być różne od nieskończoności.

Ale $\sqrt[n]{|a_n|} = \frac{\sqrt[n]{|a_n|}}{\sqrt[n]{n!}}$ lecz jak wiemy *) $n! = e^{-n} \cdot n^n (2\pi n)^{1/2} (1 + \eta)$, gdzie $\eta \rightarrow 0$ gdy $n \rightarrow \infty$; a zatem $\sqrt[n]{n!} = e^{-1} \cdot n \cdot (1 + \eta_1)$ i podstawiając mamy, że:

$$\sqrt[n]{|a_n|} = \frac{\sqrt[n]{|a_n|} \cdot e}{n \cdot (1 + \eta_1)}$$

i ten ciąg musi być ograniczony gdy $n = 1, 2, 3, \dots, \infty$, czyli musi zachodzić nierówność:

$$\frac{\sqrt[n]{|a_n|} \cdot e}{n \cdot (1 + \eta_1)} < k \quad \text{albo} \quad \sqrt[n]{|a_n|} < k_1 \cdot n.$$

Warunek ten jest także dostateczny, bo gdy jest spełniony to jak urdać obszar szeregu (9) jest zbieżny w kole o promieniu zbieżności skończonym i okręła funkcję regularną.

Rozdział 12. Działania nad szeregami.

Wyobraźmy sobie, że mamy dwa szeregi potęgowe:

$$(1) \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z - z_0)^n \quad \text{i} \quad (2) \sum_{n=0}^{\infty} b_n (z - z_0)^n = \varphi(z)$$

i załóżmy, że szeregi te są zbieżne gdy $|z - z_0| < r$, gdzie r oznacza mniejszy z promieniów obu promieni zbieżności obu szeregów.

Niech $f(z)$ i $\varphi(z)$ oznaczają pewne funkcje, które są sumami szeregów (1) i (2). Funkcje $f(z)$ i $\varphi(z)$ są oczywiście regularne w kole:

*) wzór Stirling'a.

$|z - z_0| < r$; jasną jest rzecz, że i suma tych dwu szeregów t.j.m. szereg:

$$\sum_{n=0}^{\infty} (a_n + b_n)(z - z_0)^n$$

jest także szeregiem zbieżnym dla $|z - z_0| < r$ i przedstawia funkcję:
 $f(z) + \varphi(z)$.

To samo dotyczy nie różnicy tych dwu szeregów. Gdyby zamiast dwu szeregów było ich więcej, była liczba skończona, to podobny wniosek o sumie tych szeregów byłby także prawdziwy.

Jeżeli teraz liczba składników jest nieskończona wielka to odpowiedni twierdzenie może być słuszne lub nie. Udowodnimy następujące twierdzenie

Heierstrassa: Mamy nieskończoność wielk szeregów potęgowych:

$$f_n = \sum_{p=0}^{\infty} a_p^{(n)} (z - z_0)^p \quad f_n(z) = \sum_{p=0}^{\infty} a_p^{(n)} (z - z_0)^p, \quad n = 1, 2, 3, \dots, \infty$$

założymy, że wszystkie szeregi są zbieżne, gdy $|z - z_0| < r$ (gdzie r jest kresem dolnym zbioru promieni zbieżności tych szeregów); zakładamy dalej, że szereg:

$$\begin{aligned} \sum_{n=0}^{\infty} f_n(z) &= [a_0^{(0)} + a_1^{(0)}(z - z_0) + a_2^{(0)}(z - z_0)^2 + a_3^{(0)}(z - z_0)^3 + \dots] + \\ &+ [a_0^{(1)} + a_1^{(1)}(z - z_0) + a_2^{(1)}(z - z_0)^2 + a_3^{(1)}(z - z_0)^3 + \dots] + \\ &+ \dots + \\ &+ [a_0^{(n)} + a_1^{(n)}(z - z_0) + a_2^{(n)}(z - z_0)^2 + a_3^{(n)}(z - z_0)^3 + \dots] + \\ &+ \dots \end{aligned}$$

jest jednostajnie zbieżny dla $|z - z_0| < \rho < r$ i przedstawia funkcję $F(z)$, utakim razie funkcja $F(z)$ jest regularna wewnątrz $|z - z_0| < \rho$, i $F(z) = \sum_{k=0}^{\infty} A_k (z - z_0)^k$, gdzie:

$$\begin{aligned} A_0 &= a_0^{(0)} + a_0^{(1)} + a_0^{(2)} + \dots + a_0^{(n)} + \dots \\ A_1 &= a_1^{(0)} + a_1^{(1)} + a_1^{(2)} + \dots + a_1^{(n)} + \dots \\ &\dots \dots \dots \\ A_k &= a_k^{(0)} + a_k^{(1)} + a_k^{(2)} + \dots + a_k^{(n)} + \dots \end{aligned}$$

Dowód: Na zasadzie twierdzenia o regularności sumy szeregu jednostajnie zbieżnego, którego wyrazy są funkcjami regularnymi wnioskujemy, że $f(z)$ jest w kole $|z-z_0| < \rho$ funkcją regularną, a więc jako taka daje się rozwinąć na szereg potęgowy w-g wzoru Taylora. Obliczmy współczynnik przy $(z-z_0)^k$ tego rozwinięcia, który jest równy:

$$\frac{f^{(k)}(z_0)}{k!} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{f_n^{(k)}(z_0)}{k!} = \sum_{n=0}^{\infty} a_n^{(k)} = A_k \quad \text{ i twierdzenie jest udowodnione;}$$

Mnożenie szeregów. Mamy dwa szeregi:

(1) $f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z-z_0)^n$ i (2) $\varphi(z) = \sum_{n=0}^{\infty} b_n (z-z_0)^n$, których sumy są regularne dla $|z-z_0| < r$; iloczyn $f(z) \cdot \varphi(z)$ będzie więc też funkcją regularną (gdyż pochodna tego iloczynu jest jednoznacznie wyznaczona i warunki Cauchy'ego są spełnione).

Rozwijając więc na szereg iloczyn $f(z) \cdot \varphi(z)$ mamy:

$$f(z) \cdot \varphi(z) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n (z-z_0)^n, \quad \text{przy czym ten szereg}$$

jest zbieżny co najmniej dla $|z-z_0| < r$;

$$\text{lecz} \quad c_0 = f(z_0) \cdot \varphi(z_0) = a_0 b_0.$$

$$c_1 = \left\{ \frac{d[f(z) \cdot \varphi(z)]}{dz} \right\}_{z=z_0} = \overset{a_1}{f'(z_0)} \overset{b_0}{\varphi(z_0)} + \overset{a_0}{f(z_0)} \overset{b_1}{\varphi'(z_0)} = a_0 b_1 + a_1 b_0$$

$$c_p = \frac{1}{p!} \left\{ \frac{d^p [f(z) \cdot \varphi(z)]}{dz^p} \right\}_{z=z_0} = \frac{1}{p!} \left\{ f^{(p)}(z_0) \cdot \varphi(z_0) + p f^{(p-1)}(z_0) \varphi'(z_0) + \right. \\ \left. + \frac{p(p-1)}{1 \cdot 2} f^{(p-2)}(z_0) \varphi''(z_0) + \dots + p f'(z_0) \varphi^{(p-1)}(z_0) + f(z_0) \varphi^{(p)}(z_0) \right\} =$$

$$= \frac{1}{p!} \left\{ p! a_p b_0 + p a_{p-1} (p-1)! b_1 + \frac{p(p-1)}{1 \cdot 2} a_{p-2} 2! b_2 + \frac{p(p-1)(p-2)}{1 \cdot 2 \cdot 3} a_{p-3} 3! b_3 + \right. \\ \left. + \dots + a_1 b_{p-1} + a_0 b_p \right\} =$$

$$a_p b_0 + a_{p-1} b_1 + a_{p-2} b_2 + a_{p-3} b_3 + \dots + a_1 b_{p-1} + a_0 b_p$$

szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n z^n$ ma promień zbieżności S ; szereg $\sum_{n=0}^{\infty} b_n z^n$ ma promień zbieżności τ
 znaleźć promienie zbieżności szeregów $\sum_{n=0}^{\infty} (a_n + b_n) z^n$ odpowiedni $R \geq \tau$ o ile założymy że $S > \tau$
 $\sum_{n=0}^{\infty} (a_n - b_n) z^n$ " $R \geq \tau$ $R \geq \frac{S + \tau - |S - \tau|}{2}$

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n b_n z^n \quad R \geq S \cdot \tau \quad \sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{b_n} z^n \quad R \leq \frac{S}{\tau}$$

Czyli: $\sum_{n=0}^{\infty} c_n(z-z_0)^n = \sum_{n=0}^{\infty} (a_n b_0 + a_{n-1} b_1 + a_{n-2} b_2 + \dots + a_0 b_n)(z-z_0)^n$
 Lece ten sam zupełnie wynik otrzymamy mnożąc formalnie szereg:
 $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(z-z_0)^n$ przez szereg: $\sum_{n=0}^{\infty} b_n(z-z_0)^n$.

Innymi słowy: iloczyn formalny dwóch szeregów potęgowych zbieżnych dla $|z-z_0| < r$ daje szereg potęgowy zbieżny dla $|z-z_0| < r$ i suma tak otrzymanego u iloczynu szeregów równa się iloczynowi sum obu szeregów będących czynnikami.

Dzielenie szeregów. Jeżeli $\frac{f(z)}{\varphi(z)}$ przy spełnieniu poprzednich warunków będzie funkcją regularną od z w każdym punkcie z , takim, że $|z-z_0| < r$, w którym mianownik nie równa się zero, przeto takich punktów będzie w kole $|z-z_0| < r$ liczba skończona.

Wyobraźmy sobie, że punkt z_0 nie jest pierwiastkiem mianownika i że r zostało tak wybrane, by w kole $|z-z_0| < r$ pierwiastków mianownika nie było. W takim razie iloraz: $\frac{f(z)}{\varphi(z)}$ daje się rozwinąć na szereg potęgowy;

Wemy wypadek szerególny gdy $f(z) \neq 1$; ponieważ $\frac{f(z)}{\varphi(z)} = f(z) \cdot \frac{1}{\varphi(z)}$ więc przypadek ten można sprowadzić do ogólnego za pomocą mnożenia, które już rozpatryliśmy poprzednio. Przy naszych założeniach otrzymamy: $\frac{1}{\varphi(z)}$ jest funkcją regularną w kole: $|z-z_0| < r$ i mamy:

$$\frac{1}{\varphi(z)} = \sum_{n=0}^{\infty} c_n(z-z_0)^n,$$

gdzie $c_0 = \frac{1}{\varphi(z_0)} = \frac{1}{b_0}$, bo $b_0 \neq 0$;

Spółczynniki tego szeregu są więc wyznaczone jednoznacznie przez wartości funkcji $\frac{1}{\varphi(z)}$ w kole $|z-z_0| < r$ i możemy je obliczyć metodą,

spółczynników nieoznaczonych. Znamy w tym celu $\frac{1}{f(z)} = \gamma(z)$,
 wtedy: $\varphi(z) \cdot \gamma(z) = 1$. Wzrost szeregi potęgowe odpowiadające
 tym funkcjom będą:

$$\varphi(z) = \sum_{n=0}^{\infty} b_n (z-z_0)^n \quad \text{a} \quad \gamma(z) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n (z-z_0)^n, \quad \text{a}$$

ich iloczyn na mocy poprzednich rozważań będzie:

$$\varphi(z) \cdot \gamma(z) = \sum_{n=0}^{\infty} (b_n c_0 + b_{n-1} c_1 + \dots + b_0 c_n) (z-z_0)^n = 1,$$

skąd wynika, że dla $n=0$ mamy:

$$b_0 c_0 = 1, \quad \text{albo} \quad c_0 = \frac{1}{b_0},$$

a dla $n \neq 0$ mamy: $b_n c_0 + b_{n-1} c_1 + \dots + b_0 c_n = 0$

$$\text{(czyli)} \quad b_1 c_0 + b_0 c_1 = 0$$

$$b_2 c_0 + b_1 c_1 + b_0 c_2 = 0$$

$$b_3 c_0 + b_2 c_1 + b_1 c_2 + b_0 c_3 = 0 \quad \text{i t. d.}$$

Skąd:

$$c_1 = -\frac{c_0 b_1}{b_0} = -\frac{b_1}{b_0^2}; \quad c_2 = -\frac{b_2 c_0 + b_1 c_1}{b_0} = -\frac{b_2}{b_0^2} + \frac{b_1^2}{b_0^3} \quad \text{i t. d.}$$

Rozdział 13. Pierwsze pojęcia o przedst- żeniu analitycznem.

Zajmiemy się rozszerzeniem pojęcia funkcji zmiennej rzeczywistej. Wy-
 obraimy sobie przejście od funkcji zmiennej rzeczywistej do funkcji
zmiennej zespolonej powstaje pytanie, czy takie przejście jest możliwe?

Okazuje się, że tak jest, przynajmniej w niektórych przypadkach.

Wziemy pod uwagę funkcję $f(x)$, określoną w przedziale $\alpha \leq x \leq \beta$
 oś liczb rzeczywistych. Czy funkcję tę można określić jako funkcję
 zmiennej zespolonej?

Łatwo okazać, że o ile to jest możliwe, to jest możliwe do wykonania tyl-
 ko w jeden jedyny sposób, bo gdyby istniały dwie funkcje: $f(z)$ i $f_1(z)$,

zawierające własności funkcji analitycznych, to ich różnica $g(z) = f(z) - f_1(z)$
 byłaby równa w dowolnie małym otoczeniu z_0 do zera, a zatem równa do zera w całym obszarze.